

- ... REAKCIA NA VÝZVU EMERITNÝCH DOZORCOV ECAV
- ... STANOVISKO K INICIATÍVE EMERITNÝCH
GENERÁLNYCH DOZOROV
- ... CIRKEVNÝM ZBOROM V ECAV K VOLEBNÉMU
PROCESU
- ... ROZHOVOR S BRATOM DUŠANOM TÓTHOM
- ... DIAGNÓZA CHORÔB CIRKVI – DOKONČENIE
- ... MODLITEBNÁ REŤAZ
- ... PRÁVO KANDIDAČNEJ PORADY

**„JEŽIŠ RIEKOL:
KAŽDÝ, KTO PIJE
Z TEJTO VODY,
BUDE ZASE
ŽÍZNIŤ.
KTO BY VŠAK PIL
Z VODY, KTORÚ
MU JA DÁM,
NEBUDE ŽÍZNIŤ
NAVEKY, ALE
VODA, KTORÚ
MU JA DÁM,
BUDE V ŇOM
PRAMEŇOM VO-
DY PRÚDIACEJ
K VEČNÉMU
ŽIVOTU.“**

Ján 4, 13 - 14

Foto: Eva Bachletová

REAKCIA NA VÝZVU EMERITNÝCH DOZORCOV ECAV (AKTUALIZOVANÉ o nové podpisy)

Evanjelická verejnosť prijala s veľkým znepokojením výzvu emeritných dozorcov ECAV Jána Holčíka a Pavla Delingu. Dvaja signatári výzvy v nej totiž spochybňujú legitímny proces volieb vrcholných predstaviteľov ECAV, ktorý práve v ECAV na Slovensku prebieha. Dôrazne sa od danej výzvy dištancujeme, rovnako aj od webovej stránky www.volbyecav.sk, na ktorej je výzva zverejnená. Uvedená webová stránka od začiatku júna je totiž priestorom podnecovania k nenávisti, spochybňovania kandidátov, ktorí vzišli z legitímnej kandidačnej rady. Webová stránka je anonymná, nemá redakciu, publikuje manipulatívne texty, lži a účelové tvrdenia. Preto otázniky vyvoláva aj publikovanie výzvy k transparentným voľbám práve na danej webovej stránke.

Vyzývame členov ECAV na Slovensku, aby nepodľahli tlaku, ktorý je na nich vyvíjaný prostredníctvom danej webovej stránky, ako aj Evanjelického posla spod Tatier, do ktorého bol vložený petičný hárok s výzvou. Voľby prebiehajú legitímne, v súlade s cirkevno-právnymi predpismi.

Zároveň vyzývame členov ECAV na Slovensku, aby sa zúčastnili druhého kola volieb počas septembrových nediel', z ktorých vzíde nový generálny biskup ECAV na Slovensku. Počas uplynulých týždňov bol legitímne zvolený biskup Západného dištriktu ECAV Ján Hroboň, generálny dozorca ECAV Ján Brozman a dozorca Východného dištriktu ECAV Ľubomír Pankuch.

Úzka skupina ľudí okolo dosluhujúceho vedenia ECAV niekoľko mesiacov svojimi výzvami, krokmi, publikovanými prejavmi narúša dobré kresťanské mravy. Zároveň sa odklonila od bratsko-sesterského spolunažívania v cirkvi a nie je dobrým príkladom kresťana pre našu spoločnosť. Preto odmietame praktiky vedúce k nenávisti, osočovaniu kandidátov, k spochybňovaniu demokratického procesu volieb v ECAV na Slovensku. Ctíme si transparentné slobodné spravovanie cirkevných záležitostí a vyzývame členov ECAV k pokoju, rozvahe a modlitbám.

Podpísaní:

1. Eva Bachletová, členka CZ ECAV Bratislava Legionárska
2. Martin Kováč, člen CZ ECAV Bratislava Legionárska
3. Martin Šefranko, námestný farár CZ ECAV Bratislava Legionárska
4. Vlastimil Synak, presbyter Západného dištriktu ECAV

5. Stanislav Pátal, dozorca CZ ECAV Bratislava Dúbravka
6. Vladimír Daniš, člen CZ ECAV Bratislava Staré Mesto
7. Tomáš German, zborový farár CZ ECAV Blatnica
8. Ján Hroboň, zborový farár CZ ECAV Bratislava Dúbravka
9. Slávka Košťalová, zborová farárka CZ ECAV Banská Bystrica
10. Daniel Košťal, zborový farár CZ ECAV Banská Bystrica
11. Ján Beňuch, dozorca Turčianskeho seniorátu
12. Tomáš Hyben, dozorca Tatranského seniorátu
13. Samuel Linkesch, farár CZ ECAV Košice
14. Pavol Trúsik, dozorca Považského seniorátu
15. Ľubo Bechný, člen CZ ECAV Žilina
16. Ondrej Kolárovsý, farár CZ ECAV Košice Terasa
17. Miroslav Čurlík, zborový dozorca CZ ECAV Prešov
18. Boris Mišina, farár v.v. CZ ECAV Bratislava Legionárska
19. Eva Oslíková, námestná farárka CZ ECAV Modra
20. Ján Oslík, zborový farár CZ ECAV Modra
21. Michal Tekely, zborový farár CZ ECAV Dudince
22. Pavel Tomka, zborový farár CZ ECAV Krpel'any
23. Bohuslav Beňuch, zborový dozorca CZ ECAV Dudince
24. Zuzana Moncol'ová, nám. farárka CZ ECAV Hontianska Vrbica
25. Ján Moncol', presbyter CZ ECAV Hontianska Vrbica
26. Branislav Rybníkár, člen CZ ECAV Sobotište, člen Generálneho presbyterstva ECAV
27. Vladimír Zeman, zborový dozorca CZ ECAV Banská Bystrica
28. Tibor Molnár, farár CZ ECAV Mengusovce
29. Štefan Panuška, evanjelický teológ, člen CZ ECAV Martin
30. Mgr. Marián Sedláček
31. Dagmar Bruncková
32. Juraj Kukučka
33. Nora Baráthová
34. Martin Pagáč, CZ ECAV Bratislava Petržalka
35. Božidara Bašková, evanjelická farárka
36. Doc. Marek Drimal, prorektor Univerzity Mateja Bela
37. Alena Kostelná
38. Tomáš Svitek, presbyter CZ ECAV Háj
39. Ján Kostelný
40. Jozef Grexa, evanjelický farár v.v.
41. Radomír Vařák, farár, CZ ECAV Stará Turá
42. Ján Stacho
43. Ladislav Adamovič, poddozorca CZ ECAV Háj
44. Peter Hal'ama
45. Monika Cipciarová, evanjelická farárka
46. Valéria Haščáková-Rod. Struková
47. Oľga Kuchtová
48. Peter Klein
49. Elena Šafeková
50. Róbert Zacharovský, kantor CZ ECAV Banská Štiavnica
51. Miloš Kovačka, CZ ECAV Martin
52. Gabriela Kralovská
53. Martin Riecky, evanjelický farár
54. Dušan Tóth, reverend Kanada
55. Zdenek Mica, presbyter CZ ECAV Sobotište
56. Marta Bednárová, kantorka CZ ECAV Poprad
57. Anna Mital'ová
58. Danka Rozíková
59. Katarína Zemanová
60. Anna Goňová
61. Eva Adamovicova
62. Miroslava a Jozef Oráč
63. Marek Semko
64. Hedviga Makovinyiová, kantorka CZ ECAV Šahy
65. Tomáš Michalík
66. Ján Matta
67. Viera Cinová, zástupkyňa dozorcú CZ ECAV Nemcovce
68. Renáta Pazdičová
69. Zofia Tupa
70. Jolana Janickarova
71. Oľga Farkašová
72. Martina Ďurišová
73. Blanka Kostelná
74. Libor Bednár, farár CZ ECAV Poprad
75. Lenka Kožlejová-Cinová
76. Lukáš Kožlej
77. Viliam Solárik, evanjelický farár
78. Peter Synak, zborový dozorca CZ ECAV Bratislava Legionárska, zástupca seniorálneho dozorcú BAS ECA
79. Jaroslav Petro, farár v Obišovciach
80. Emília Mihočová Kmecová, evanjelická farárka

V Bratislave, 1. augusta 2018

Foto: Eva Bachletová

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
2/Reformačné listy č. 24;12. august 2018

STANOVISKO K INICIATÍVE EMERITNÝCH GENERÁLNYCH DOZORCOV

Neschvaľujeme súčasnú iniciatívu bývalých generálnych dozorcov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku (ECAV) bratov Jána Holčíka a Pavla Delingu. Nesúhlasíme s návrhom na petíciu, ktorou chcú dosiahnuť nové voľby generálneho biskupa, generálneho dozorca a dištriktuálneho dozorca Východného dištriktu ECAV. Túto iniciatívu pokladáme za pokus o zásah do demokratických volebných procesov, ktoré práve prebiehajú. Rovnako pokladáme v demokratickej spoločnosti a cirkvi za neprijateľné, že odchádzajúce predsedníctvo cirkvi 7. 6. 2018, teda počas prebiehajúcich volieb, iniciovalo prehodnotenie pravidiel pre kandidačný proces. Hoci tieto pravidlá môžu platiť iba pre budúce volebné procesy, tento krok obsahuje riziko znepokojenia a narušenia vzťahov.

Zároveň chceme vysloviť svoju vďačnosť voči Pánu Bohu za kandidátov, ktorí sú ochotní slúžiť našej cirkvi v úlohách dozorcov a biskupov. Vyslovujeme podporu kandidátom, ktorých kandidačné porady schválili a vidíme v nich nádej pre posilnenie vzájomnej dôvery a misijnej služby našej cirkvi. V modlitbách za Božie požehnanie pre našu cirkev.

2. 8. 2018

Emeritní biskupi: Ivan Osuský, Igor Mišina a Július Filo

CIRKEVNÝM ZBOROM V ECAV K VOLEBNÉMU PROCESU

Vážené sestry, vážení bratia,

v uplynulých týždňoch sme svedkami zápasu končiaceho vedenia ECAV o udržanie moci a vplyvu v našej cirkvi. Svedčí o tom nielen iniciatíva emeritných dozorcov ECAV, ale aj aktivita niektorých členov cirkvi. Najvyšší predstavitelia našej cirkvi organizujú napadnutie volieb. Nahovárajú na to naše sestry farárky a bratov farárov. Prosíme vás, aby ste nepodľahli tomuto tlaku. Ide o narušenie právneho systému ECAV a marenie demokratických volieb!

Obraciame sa na všetky cirkevné zbory s naliehavou prosbou, aby sa nenechali vtiahnuť do manipulácie zo strany odchádzajúceho vedenia cirkvi. Máme informácie, že v niektorých cirkevných zborech sa pripravujú kroky k napadnutiu volieb Predsedníctva ECAV, resp. sa zvolávajú presbyterstvá. Prosíme, aby ste nenapomáhali ľuďom, ktorí majú nečestné úmysly s našou cirkvou a netúžia po rozvoji, misii, službe, ale po upevnení svojej moci a po zachovaní výhod vyplývajúcich z funkcií. Sústreďme sa, prosíme, radšej na prípravu volebných nediel' v septembri a dôstojné ukončenie volebného procesu v ECAV na Slovensku.

Ďakujeme.

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.

V Bratislave, 7. augusta 2018

STÁLE SOM V JEHO SLUŽBE ...

rozhovor s bratom reverendom
Dušanom Tóthom

Brat reverend Dušan Tóth v uplynulých týždňoch oslávil krásne životné jubileum – 80 rokov. Meno brata Dušana Tótha je známe nielen v slovenskom, ale aj v celosvetovom evanjelickom prostredí. Rodák z Modry, vyštudovaný teológ, redaktor Československého rozhlasu, ako aj Slobodnej Európy, ordinovaný kňaz s pôsobením v USA a najmä v Kanade, sa pre mnohých stal symbolom slobody, vytrvalosti, odvahy kázať evanjelium za okolností, ktoré boli nielen ťažké, ale aj nebezpečné. Dušan Tóth je osobnosť, ktorá si získala srdcia krajanov a veriacich po celom svete a my sme vďační za Jeho službu evanjeliu, národu, našej krajine. Pri príležitosti jeho životného jubilea, ako aj augustových udalostí '68, kedy Dušan Tóth o okupácii ako redaktor informoval, sme ho požiadali o rozhovor.

Moskve, Talline, Kijeve, Alma-Ate, Helsinkách, Novom Sade a Rige. V Toronte svojho času založil Kanadsko-Slovenskú spoločnosť na pomoc emigrantom, bol členom riaditeľskej rady Ontarijskej multikulturálnej divadelnej asociácie, pôsobil ako spolupredseda židovsko-kresťanskej organizácie pre ľudské a občianske práva, bol predsedom Kanadského Slovenského podporného spolku, spoluzakladateľom Slovenskej evanjelickej Jednoty v zahraničí, niekoľko rokov viedol slovenské televízne vysielanie v Toronte, bol divadelným režisérom, prispieval do viacerých slovenských novín a časopisov. Koncom roku 1989 patril medzi prvých slovenských funkcionárov zo zahraničia, ktorí oficiálne navštívili Slovensko po rozpade komunistického zriadenia. Následne bol realizátorom viacerých projektov, ktoré iniciovala Luteránska cirkev Missourskej synody na pomoc Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku. Taktiež sa patrí aspoň stručne uviesť pozoruhodnú kolekciu náboženských príhovorov, ktoré Rev. Dušan Tóth publikoval v roku 2000 knižne pod názvom „Keď aj ticho hrialo“ vo vydavateľstve Tranoscus v Liptovskom Mikuláši. Napokon, k tomu všetkému sa ešte pripája doktorský titul honoris causa, udelený mu Missourskou synodou v júni roku 2003.

<http://www.slovenskezahranicie.sk/sk/krajania-informuju/2691/zivjo---80-dusan-toth-evanjelicky-reverend-z-toronta-kazatel-krajansky-aktivista-scenarista-a-reziser-slavi-zivotne-jubileum-blahozelame>

Kto je Dušan Tóth ...

Evanjelický kňaz **Dušan Tóth** sa narodil roku 1938 v Modre, kde vychodil ľudové i stredné školy. Tu absolvoval aj štúdium na Slovenskej bohosloveckej fakulte, ktoré dokončil v roku 1961. V novembri nasledujúceho roku sa oženil s Máriou Valériou Solárovou a jeho manželstvo bolo neskôr požehnané dvoma deťmi – synom Petrom a dcérou Andreou. V rokoch 1963 – 1967, po nutnom vykonaní základnej vojenskej služby, študoval herectvo u docenta Ladislava Chudíka na Vysokej škole muzických umení v Bratislave. Potom pracoval ako redaktor bratislavského rozhlasu vo vysielaní Dobré ráno.

V novembri roku 1968 emigroval spolu s manželkou a synom do Rakúska a odtiaľ začiatkom roku 1969 do Spojených štátov amerických. Do kňazskej služby bol po kolokvijných skúškach ordinovaný a inštalovaný roku 1969 v East Chicagu, štát Indiana, kde pôsobil v slovenskom evanjelickom Kostole Svätej Trojice. V júli roku 1971 sa aj s rodinou presťahoval do Toronta, kde neskôr získal kanadské štátne občianstvo. Tu, ako aktívny kňaz, slúžil 19 rokov v slovenskom evanjelickom Kostole sv. Pavla (1971 – 1990), potom od roku 1992 v luteránskom Kostole sv. Lukáša, kde pôsobí doposiaľ ako kňaz slovenskej časti zboru. Na Torontskej teologickej fakulte postgraduálne vyštudoval starostlivosť o chorých a zomierajúcich. Súčasne pracoval ako kňaz v torontskej Nemocnici sv. Michala (1990 – 1992), neskôr tiež ako dobrovoľný kaplán v Hlavnej nemocnici v North Yorku. Ako vieme, Reverend Dušan Tóth bol a je veľmi dobre známy najmä ako brilantný kazateľ, skúsený farár a neúnavný organizátor spoločensko-kultúrno-náboženskej aktivity medzi slovenskou komunitou v Kanade, či kdekoľvek inde vo svete. Veď s obdivuhodným entuziazmom šíril slovo Božie viac ako päť desaťročí v Kanade, v Amerike, Afrike, Ázii, Austrálii, na rodnom Slovensku i vo viacerých krajinách východnej a západnej Európy. K jeho enormne intenzívnemu životnému tempu patrí tiež celý rad svetských činností a mnohé náboženské alebo iné dobrovoľné funkcie. Od svojho príchodu do emigrácie bol spolupracovníkom rozhlasových staníc Hlas Ameriky, Slobodná Európa a Radio Canada International. V rokoch 1969 – 1972 prispieval do náboženského vysielania Slovenskej evanjelickej hodiny na severoamerickom kontinente. Neskôr, v rokoch 1975 – 1996, pripravoval slovenské náboženské relácie pre rozhlasovú stanicu Slobodná Európa. V rozmedzí rokov 1971 – 1990 bol generálnym tajomníkom Svetového kongresu Slovákov, v rokoch 1990 – 1993 pôsobil ako asistent prezidenta Evanjelickej cirkvi Missourskej synody pre vzťahy cirkvi s Európou a v rokoch 1993 – 2003 pracoval ako koordinátor Medzinárodnej luteránskej laickej ligy pre Strednú a Východnú Európu. V tejto oblasti významne prispel k zriadeniu nových pôsobísk v Bratislave,

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
4/Reformačné listy č. 24;12. august 2018

Brat reverend, v uplynulých dňoch ste oslávili krásne životné jubileum, 80 rokov. S akými pocitmi ste prežívali tento deň?

S veľkou vďačnosťou voči Pánu Bohu za úžasný dar života. Dni plynú a pri takomto medzníku sa človek zastaví a „zavonia ruže“. Manželka mi pripravila prekvapenie: reportáž z fotografií z môjho/nášho života. Najprv som tam bol sám, potom manželka, deti, vnúčatá, rodina tak pokrvná, ako duchovná, priatelia. Od detstva som bol fascinovaný hviezdami, a tu som bol nimi obklopený. Je to úžasný pocit vedieť poďakovať Prozreteľnosti v tomto postmodernom svete, kedy roky predstavujú storočia.

Narodili ste sa v Modre a do Modry sa radi vraciate. Ako si spomínate na svoje detstvo a roky mladosti?

Modra je pre mňa a vždy bola akoby pupkom sveta. Aj keď som z nej odišiel, vždy som sa do nej rád vracal. Veď práve v tomto meste, v evanjelickom zbore sa formoval môj život. V nedelnej škole som začal hrať divadlo. Július Dérer, Ondrej Macko ma citlivo viedli k poznaniu Stvoriteľa, Posvätiťeľa, Vykupiteľa. S hrdosťou hovorím o bohatom kultúrnom a historickom mestečku na úpätí Malých Karpát a som hrdý na veľikánov viery a národa, ktorí tu pôsobili. Naviac tu vyrástlo: „to najlepšie, čo doma máme“, moja manželka. Či sa vydarila? V novembri oslávime 56 rokov spoločného života. S deťmi Petrom a Andrejkou, nevestou Doris a vnúčatami Alexandrom a Anikou sa tešíme každý deň z požehnaného života.

Patríte k významným osobnostiam Slovákov žijúcich v zahraničí, ako aj k významným osobnostiam našej cirkvi. Čo vás viedlo ku štúdiu teológie a aké boli vaše začiatky v službe?

Bolo to akési prirodzené pokračovanie môjho života. S materským mliekom som prijímal vieru mojej hlboko veriacej matky, ktorá pracovala v domácnosti biskupa Samuela Zocha. Otec bol integrálnou časťou cirkevného zboru, kde sa staral o cirkevné vinice a zaopatroval vínom k velebnej sviatosti Večeri Pánovej väčšinu cirkevných zborov na Slovensku. Teologická fakulta bola v Modre a ja som mal veľa priateľov študentov teológie, s ktorými som hrával volejbal a dlho sme potom diskutovali o tajomstvách viery. Okrem toho môj duchovný otec Július Dérer ma povzbudzoval k tomu, že teraz, keď komunizmus vytláča vieru zo života je veľkou výzvou pre nás všetkých byť Jeho učeníkmi a svedkami. A tak v roku 1957 som zachytil volanie Božie, prostredníctvom Jeho služobníčky – mojej matky, a po prijímacích skúškach som sa stal členom rodiny študentov teológie.

Okrem štúdia teológie ste absolvovali aj štúdium herectva. Prečo ste si zvolili tento odbor? A využili ste v praxi toto umelecké štúdium?

Keď som skončil teologické štúdiá, po kaplánskej skúške ma čakala ordinácia v Modre. Niekoľko dní predtým si ma zavolať prednosta pre veci cirkevné, ktorý ma informoval, že idem za seniorálneho kaplána do Nových Zámok, kde brat senior vyvíja akúsi podozrivú činnosť a nakoľko pochádzam z robotníckej rodiny a mám plnú dôveru režimu „budeme sa tešiť, keď nás z času na čas o tejto jeho činnosti budete informovať.“ Bol to šok. Myslel som si, že prevrátim svet posolstvom o láske, a tu mám byť udavač. Prosil som o deň na rozmyslenie. Na druhý deň som prišiel oznámiť, že chcem byť radšej normálny človek ako kňaz udavač. „To ste ma brat Tóth nerozumeli! Kto z vás chcel spraviť udavača? To nie je pravda“. Keď som autobusom prišiel do Modry, čakal ma telegram na pošte, že moja účasť na ordinácii nie je nutná. O týždeň som už bol na vojenčine. Po dvoch rokoch, po skončení vojenskej základnej služby som nemohol nájsť zamestnanie, pre môj kádrový posudok. Manželka našla inzerát, že dodatočne otvárajú skúšky na VŠMU na odbor herectvo. Prihlásil som sa a čuduj sa svete, prijali ma do ročníka docenta Chudíka. Pravda, verzia pána prednostu pre veci cirkevné bola úplne iná, akú prezentoval generálny biskup Ján Michalko, ktorého chápadlá sa ma snažili zasiahnuť aj tu, v zahraničí.

Vieme o vás, že ste v zlomovom roku 1968 pôsobili ako redaktor Československého rozhlasu. Kedy ste sa prvýkrát posadili za mikrofón?

Už počas prvého ročníka na VŠMU som si začal privyrábať najprv čítaním správ

Church of St Luke

a neskôr z času na čas v relácií Pozor zákruta a v Dobrom ráne. Ešte počas vojenskej základnej služby som sa oženil a v novembri sa nám narodil synček. Manželka rovnako študovala a bolo potrebné zaopatríť mladú rodinu. Pravda moje služby boli ladené podľa rozvrhu, za čo som bol veľmi povďačný tak spolupracovníkom v rozhlase, ako aj ročníkovému vedúcemu. Z vďačnosti som zostal v rozhlase aj po promócií a umiestnenku do košického divadla som nevyužil. Okupácia ma zastihla ako redaktora spravodajstva.

V tomto roku si pripomíname smutné 50. výročie augustových udalostí z roku 1968. Ako si teda spomínate na august '68?

Iba pred dvoma dňami sme sa šťastne vrátili domov z dovolenky. Po mesačnom zákaze naživo vysielat' v relácii Dobré ráno, som sa už tešil na 21. august, na svojich poslucháčov. Zákaz som dostal ako trest len preto, že som si dovolil vo svojom vysielaní verejne kritizovať dekana lekárskej fakulty a člena predsedníctva KSS. Bolo niečo po pol noci, keď zazvonil telefón, čakal som hlas vrátnika, ktorý mi zvyčajne oznamoval, že posiela šoféra. Telefonovala však suseda: „Pustite si Viedeň, sme okupovaní,“ s plačom oznamovala. „Vojská prechádzajú bratislavským mostom! Otvorte si okná a budete počuť dunenie tankov“. V tú chvíľu som ostarel o nejaký čas. Vír dramatických udalostí okupácie ma vtiahol do ich stredu. „A čo budem vysielat'“, preletelo mi hlavou. Moja hlavná téma vysielania bola kam na dovolenku, odporúčania pre dovolenkárov ... Veď to je úplne zbytočné! O hodinu, či dve zavolať vrátnik z rozhlasu: „Nemôžem poslať po vás auto. Rozhlas je obsadený tankami a nik nescie z budovy von. Pokúste sa prísť, ako môžete. Riaditeľ rozhlasu práve prišiel a aj váš šéf je už tu“.

Predieram sa ulicami a stretávam obrnené transportéry, nákladné autá plné vojakov, pred Justičným palácom, pred kasárňami na Obchodnej ulici, no nikto si ma po celý čas cesty ani len nevšimol. Keď som prišiel pred

budovu rozhlasu, zaregistroval som niekoľko tankov s namierenými hlavňami na rozhlas. Pred dverami stáli dvaja ozbrojenci so samopalmi a vo vnútri ma kontrolovala síce služba, ale ďalších niekoľko ozbrojených vojakov sledovalo čo sa deje. Tieto hrozné obrazy ma konfrontujú. „Ako sa prihovorím svojim poslucháčom, čo im poviem? Že naše spriatelené krajiny sa rozhodli zastaviť proces ľudskej dôstojnosti u nás na Slovensku?“.

Pred štúdiom ma čakal zmenár, dispečer a vtisol mi do rúk vyhlásenie Komárňanských lodeníc a bratislavskej Dimitrovky, v ktorých odbory protestujú proti porušeniu zmlúv o suverenite Československa. Na otázku, a čo potom? Vedúci spravodajstva, pokrčil ramenami a precedil cez zuby: „Budeme musieť improvizovať“. Po správach o 4:35 hodine som mal naskočiť s Vyhlásením Ústredného výboru Komunistickej strany Československa. Ešte som prečítal predpoveď počasia a dôstojník otvoril dvere a ukázal mi, aby som opustil štúdio. Na chodbe sme sa potom dlho radili, čo budeme robiť. Ďalekopisy prestali pracovať, boli sme úplne odrezaní od vonkajšieho sveta.

Zmrákalo sa a dav obklopil rozhlas. Ľudia sa dožadovali, aby sme nemlčali, ale informovali čo sa deje. Pohotový zmenár Skovajsa stenografoval viedenské vysielanie, ktoré perfektne informovalo o tom, čo sa v našej krajine deje. Kolega z techniky nám dal mikrofóny a z prvého poschodia sme zhromaždených okolo rozhlasu informovali, čo sa deje.

Tak sa zrodil nápad, prejsť na druhú stranu cesty ku Kapucínom a poradiť sa, ako ďalej. Vtedy sme už vysielali aj po drôte cez telefónne linky.

Z dôvodov, aby nás nemohli rýchlo identifikovať, sme vysielali z čísiel, ktoré začínali dvojkou. Tieto čísla patrili ÚV KSS, bezpečnosti, armáde, nemocniciam, poverenctvám, slovom, štátnym inštitúciám. A tak sme vysielali z lode na Dunaji, z filmových ateliérov na Kolibe, z Poverenctva poľnohospodárstva atď. Hoci vysielateľ vyhodili do povetria, nás nemohli umlčať. Vysielali sme ďalej, aj keď začali ísť po nás. Upozornili sme občanov, aby názvy ulíc a čísla na domoch postfňali a aby na križovatky dali pútače s nápismi – Moskva, Varšava, Budapešť, Bukurešť, Berlín.

Takto sme vysielali ešte celý september až do začiatku októbra. Vrátili sme sa do rozhlasu, vraj „kontrarevolúcia“ bola potlačená. Určitý čas moja manželka Valika o mne nevedela, len ma z času na čas počula vo vysielaní. Raz, keď som v meste zbieral postrehy ľudí, Valika ma zbadala. Zakryla Peťkovi oči, aby ma náhodou neidentifikoval, čo by bolo bývalo pre mňa veľmi nebezpečné. Neustále nás totiž hľadali, a keď nás nevedeli umlčať, tak nás chceli fyzicky odstrániť. Keď bolo nebezpečné žiť v Bratislave, Valika s Peťkom sa vybrali do Modry, k starým rodičom.

Strach bol prítomný na každom kroku a začali sme sa báť aj o vlastný život, lebo vojaci začali legitimovať civilné obyvateľstvo. Spomínam si, ako sme v jedno ráno išli vystriedať kolegov, ktorí pracovali cez noc na Hlavnom námestí a zaklopali sme na dvere, odkiaľ sa ozval hlas: „Kto je? Chlapi otvorte! Heslo? Aké heslo, nebláznite veď to som ja s kolegom, čo vás striedame. Kto ja? Dušan a Ervín“. Po niekoľkých minútach šuchotania a radenia sa, otvorili. „Čo ste sa zbláznili? Čo za heslo sme mali povedať? No cez noc sme sa s Ferom rozhodli, že hocikto sem môže prísť, teda budeme púšťať len na heslo. A aké heslo ste vymysleli? Dunaj! No to ste si ani lepšie heslo nemohli vymyslieť. Veď naše vysielanie sa menuje Dunaj“.

Začiatkom októbra sme sa vrátili do rozhlasu a vítali nás pionieri a ďakovali nám za statočnosť a vytrvalosť, že sme nastavením vlastných životov informovali národ v ťažkých časoch. Vojská síce odišli, ale tí zakuklenci, ktorí ich pozvali, sa potrebovali pomstiť tým, ktorí organizovali toto podzemné vysielanie. A tak sme sa do počuli, že Skovajsa sa na chate v Harmónii zastrelil, že Reková v 7. mesiaci tehotenstva vyskočila z balkóna a zabila sa, že Štúr havaroval, našťastie prežil.

Nastala tvrdá normalizácia. Môj šéf v Dobrom ráne ma poslal nahrávať do Domu lodníkov, kde sa už nádejný budúci prezident prihovára k Ľudovým milíciám a medzi iným vyhlásil, že uzavrieme hranice a nedovoľíme, aby si z nich niektorí neprajníci nášho zriadenia spravili korzo. Čakali sme na pokyn z Ústredného výboru KSS, ktorú časť z tohto prejavu môžeme strihnúť do Hlavných správ o 19:00 hodine. Vtedy môj šéf Dobrého rána – komunista, povedal: „Dušan, odíď do Rakúska.“ „Prečo?“ Máš tam svokrovcov, ľahšie sa ti začne. Na straníckom výbore sa o tebe a ďalších hovorilo“. Dokonca sa v žurnály objavili zábery, ktoré natočili zahraniční filmári z nášho improvizovaného štúdia. Tak nás mohli ľahko identifikovať. Keď ma aj môj starší kolega a priateľ Peter Rival varoval, „Dušan, treba nám odísť“, vedel som, že je na nás pohon. Ani presne neviem, kto u kapitána Poliačika vybavil pre mňa a moju rodinu výjazdnu doložku do krajín Západnej Európy, ktorú mi Peter Rival dal.

Prišiel som z práce domov a privítala ma vôňa kuchyne. Valika vytápala oškvarky. Prerušil som túto idylu: „Zajtra ráno odchádzame do Viedne“. „Čo? Ako si k tomu prišiel? Čo s týmto všetkým? S napáčaným zajacom, vajcami a sliepkou, čo si priniesol včera zo služobnej cesty?“. „Čo ťa po tom všetkom, idú po nás“. „Aj po tebe?“ „Vraj aj po mne“. „Kto ti to ...?“. „Trangel a aj Peter a ďalší“.

Vývoj udalostí po auguste 1968 bol teda dôvodom pre vašu emigráciu ... Ako ste prekročili na ďalší deň hranice?

Ešte sme so susedou na rozlúčku vypili skoro celú fľašu vodky a ráno sme opustili náš pekne zariadený byt s klavírom, novými záclonami, ktoré sme si

zadovážili z tých šilingov, čo sme si v lete zarobili a šli sme do Viedne. Na hranici nás čakal nadporučík Bartoš, priateľ, vedúci pasovej kontroly. Keď ho prezerajúci colník informoval, že na niekoľko dní berieme periny, príbor na jedlo, tanier a zimné oblečenie, kývol rukou, že všetko je v poriadku.

Za nami niekoľko metrov stáli tanky, ktoré už dozerali na celú procedúru prechodu.

Bolo to radosti. Ópapa a ómama sa tešili, že rodina je znovu spolu. Pre ópapu bola rodina dôležitá, lebo ich všetkých stratil, okrem brata, v koncentráku. Ešte v ten večer, keď som sa ukladal do postele som si uvedomil, že v stole mám reláciu Pozor zákruta, ktorú som robieval ako fušku cez víkendové soboty. Nagru, úžasný magnetofón švajčiarskej výroby, ktorý som zabudol odovzdať po nahrávaní, som mal tiež v stole. Povedal som teda manželke: „Valika spíš?“ Keď sa ohlásila, povedal som jej, že sa musím vrátiť. „Čo si sa zbláznil?“. „Musím, čo budú vysielat?“. „Čo ťa po tom“. Ďalej som argumentoval o Nagre, výplate, splátkach za televíziu a práčku ... Nedal som si povedať a ráno som už bol aj v rozhlasovej kantíne. Keď ma zbadal Trangel skoro dostal zrádnika. „Čo tu robíš? Veď už aj v Smene na nedeľu píš, že si zdrhol a si medzi „svojimi zapredancami“ na Západe. Zmizni, a to, čo najskôr“. Poslúchol som ho. Odovzdal som reláciu, magnetofón, vybral si výplatu, zaplatil splátky, a keď mi ostalo ešte pár korún, Valike som kúpil kožuch a topánky, ktoré nikdy nenosila, lebo jej boli malé. Poobede som už bol naspäť vo Viedni. Všetci si zhlboka vydýchli a večer sme to oslávili vo vieche.

Ešte pred Vianocami ma pozvali do Mníchova do Rádia Slobodná Európa. Na mieste ma prijali a navrhli mi aj dve pozície. Miesto hlásateľa alebo koordinátora náboženského vysielania. Keď mi ukázali byt, ktorý by nám mal byť pridelený, až sa mi zakrútila hlava. Dve krásne spálne, obývačka, kuchyňa s umývačkou na riad, no len sa nastáňovať. Do Viedne som prišiel nadšený. Keď som toto všetko vyrozprával, Valika vyhlásila, že v Európe nezostaneme a už vonkoncom nie v bývalom fašistickom Nemecku. Zvažovali sme Kanadu a Spojené štáty americké. V Kanade sme vedeli, že v Toronte je cirkev a tí, ktorí sa rozhodli pre Kanadu, mohli cestovať v priebehu týždňa. Odpovedali mi, že v Toronte nepotrebujú kňaza a odporučili mi Spojené štáty americké, kde potrebujú slovenského kňaza. Nuž, prostredníctvom Svetovej rady cirkví sme začali vybavovať USA. V priebehu niekoľkých týždňov sme mali spojenie s American Lutheran Church a slovenským dištriktom Zion. Tiež sme uviedli adresu našej sesternice v Milwaukee. Sponzorovala nás

nám neznáma Daly Melville, sympatická, milá, srdečná osoba, ktorá sa starala o ranených veteránov z Vietnamskej vojny a samozrejme Darinka, moja sesternica, ktorú sme stretli pri jej návšteve Slovenska v roku 1966. Valikina sestra Darinka s manželom Mariánom už boli v USA a povedali nám, aby sme sa zastavili v New Yorku. Pre mňa bol New York metropolou divadelného umenia. Ešte na Slovensku som vedel o repertoári broadwayských divadiel.

Keď lietadlo pristálo v New Yorku, tak sme všetci srdečne zatlieskali a vydýchli si, že sme šťastne pristáli v našej novej krajine, o ktorej sme vedeli, že iba existuje a zopár skreslených informácií o tom, ako kapitalisti vykorisťujú ľudí, najmä inej farby pleti. Keď nám colník kládol rôzne otázky, pekne sme sa usmievali a krútili hlavami. Bez akýchkoľvek problémov nás pustil a ešte čosi hovoril s úsmevom na tvári, čomu sme samozrejme nerozumeli, len Valika, ktorá mala semester angličtiny. Povedala, že nám zaželel šťastie a všetko najlepšie v novom svete. Keď sme čakali na batožinu, dva kufre a \$100.00 – celý náš majetok, zazreli sme hore na prvom poschodí Darinku a Mariana.

Prvé výročie od okupácie sme teda už oslávili v Milwaukee. Petrik zapálil sviečku a ďakovali sme Pánu Bohu, že nás priviedol do nového slobodného sveta, aj keď nám nepovedal, čo nás čaká.

Najprv som musel prejsť kolokviálnymi skúškami, a keď som obstál, dostal som povolanie za kňaza do East Chicago, Indiana. Medzičasom Valika dostala ponuku učiť na Concordia College v Milwaukee nemeckú morfológiu. Dala však prednosť môjmu povolaniu. Okrem toho, bola tehotná. Bolo to len radosti, lebo po auguste 1968 potratila synčeka v šiestom mesiaci. Novým prírastkom do rodiny bola Andrejka, naše dieťa slobody a naviac Američanka.

A aké boli ďalšie roky po opustení republiky?

Ťažké, ale plné neveriteľných udalostí. Každý deň sme získavali nové poznatky a zoznamovali sa s reálnym životom v Amerike. Pracoval som päť mesiacov manuálne a pripravoval som sa na skúšky, na ktorých som mal obhájiť teologické vzdelanie. Nemal som žiadne pomôcky, okrem tej najdôležitejšej – Biblie. Skúšku pred päť člennou komisiou, ktorá trvala celé predpoludnie, som vďaka Bohu zvládol, a hneď v ten večer mi doručili povolanie do Slovenskej Evanjelickej cirkvi Svätej Trojice v East Chicagu. Povolanie som prijal a o necelý mesiac ma ordinovali a inštalovali do kňazského úradu.

Váš hlas sa však z éteru nestratil. Získali ste nových poslucháčov aj vo vysielaní Slobodnej Európy. Ako si na tieto roky svojho pôsobenia spomínate?

Už v roku 1969 som pripravoval služby Božie do Evanjelickej hodiny, ktorá sa cez Rádio Luxemburg vysielala na Slovensko a tiež v USA, kde ešte boli slovenskí poslucháči. O rok neskôr som začal spolupracovať so Slobodnou Európou, kde som pôsobil až do roku 1992. Z času na čas som vysielal prostredníctvom Hlasu Ameriky a Kanadského zahraničného vysielania. Vysielali sme skrátené služby Božie. Manželka bola pri organe a náš spevokol predstavoval zbor. Spätnú väzbu sme nemali, až raz, v roku 1984 mi zavolala jedna pani z Toronta, že na Medzinárodnej konferencii vedeckých pracovníkov v oblasti drevárskych výrobkov v Budapešti stretla prednášajúceho zo Slovenska, ktorý sa pýtal, či nepozná Reverenda Tótha, keďže je tiež z Toronta. Vyhľadala ma po príchode a odovzdala mi pozdravy od môjho poslucháča. Až neskôr som sa dozvedel z úst viacerých poslucháčov, ako prijímali zvesť nádeje evanjelia na Slovensku, dokonca aj v slovenských oblastiach Vojvodiny či Nadlaku.

Priznám sa, veľmi sa mi páči, ako sa v mailovej korešpondencii podpisujete slovami: „V Jeho službe...“ Aká teda bola a je cesta viery Dušana Tótha?

Cesta viery nie je vydláždená a ani nie je rovná. Len retrospektívne môže

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

človek nazrieť do Božích plánov. Bránil som sa opustiť Slovensko. Hovoril som, tu som sa narodil a tu chcem aj zomrieť. Pre záchranu života rodiny som ťažko prijal svoj údel a po rokoch, keď som prijal povolanie byť asistentom biskupa 2,7 miliónovej cirkvi a vytváral kontakty s postkomunistickými krajinami, som si uvedomil, že to nebol môj plán, ale Boží zámer, aby ma použil pre svoju službu. Všetko, čo konám, nekonnám z vlastnej vôle, ale On, ktorý ma do svojej služby povolal je Alfou a Ómegou môjho života. Rád sa priznávam k tomu, že som v Jeho službe a tá služba je úžasne zmysluplná.

Vieme, že vaše kňazské pôsobenie je spojené najmä s Kanadou. Aké boli vaše roky v službe v Kanade?

Ako som spomenul do služby duchovného ma uviedli v USA, v roku 1971 som prijal povolanie do Toronta. Tu som postgraduálne študoval Starostlivosť o chorých a zomierajúcich. Táto služba ma prinútila nazrieť do svojho vlastného vnútra, aby som vedel spolucítiť s tými, ktorí boli v ťažkom navštívení. Neskôr po skončení štúdia na Torontskej univerzite v roku 1990, som sa stal asistentom biskupa Luteránskej cirkvi Missouriskej synody pre postkomunistické krajiny. V roku 1993 som vstúpil do služby Luteránskej hodiny a bol som koordinátorom masmediálnej služby. Pracoval som v Rusku, Kazachstane, na Ukrajine, v Moldavsku, Gruzínsku, v Pobaltských republikách, v Etiópii, Číne a prirodzene na Slovensku, Sliezske, v Rumunsku a vo Vojvodine. Ešte stále som v Jeho službe. Moje krédo je, že povolanie do Jeho služby je celoživotné a nekončí dôchodkom. Ešte stále slúžim v zboroch, ktoré potrebujú duchovné zaopatrenie.

V Kanade ste našli priestor pre kňazské pôsobenie, nový domov, ako aj tvorivé uplatnenie. Spolu s manželkou Máriou Valériou sa venujete aj Torontskému divadlu. Na akej dramatickej tvorbe ste sa doposiaľ podieľali?

Obaja sme hrdí na svoj pôvod, a keď manželka

s rodinou

učila slovenčinu, prišla ku nej jedna žiačka, ktorá mala otca Maďara a mamu Slovenku. Hovorila, akú úžasnú kultúru majú Maďari – piesne, tance... Manželka na Festival slovenskej mládeže pripravila akýsi prierez kultúrnymi zvykmi na Slovensku, a potom sa z toho vytvorilo Divadlo poézie a malých javiskových foriem, a neskôr Torontské slovenské divadlo. Začali sme s veselohrami Kubo, Ženský zákon, Pytačky a neskôr sme prešli k modernej dráme a nakoniec sme požiadali Viliama Klimáčka, aby pre nás napísal Horúce leto 68 pri príležitosti 40. výročia emigrácie. Z tohto tiež vznikol dokumentárny román a teraz v tomto roku 2018 sa hrá v GunaGU veselohra Horúce leto 68 (Ako sme utekali). Zámer bol zviditeľniť Slovensko a našu bohatú kultúru. Teraz sa venujeme portrétom významných Slovákov, ktorí zviditeľnili a preslávili našu kolísku.

Určite sledujete dianie v Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku. Ako vnímate duchovnú situáciu v cirkvi?

Som veľmi sklamaný. Práve teraz, keď Slovensko môže ponúknuť národom, s ktorými sa dostalo do rodiny, svoje duchovné bohatstvo, uzatvára sa do seba. Cirkev nevyšla do ulíc, neponúkla riešenia etické, spoločenské, ekonomické, neukázala cestu, ako čestne žiť, ako pomáhať jeden druhému, ako sa starať jeden o druhého, ako priniesť posolstvo evanjelia do každodenného života.

Vaše meno je spojené s mnohými aktivitami krajanov v zahraničí, ale aj duchovnými projektmi. Čo bolo pre vás osobne najväčšou výzvou a čo najväčším prekvapením?

Predovšetkým ďakujem Pánu Bohu, že mi dal veľa nápadov, ako si uctiť dar života a ako poďakovať, že mi určil miesto svojho domova v nebesiach a pozemského na Slovensku. Bolo mi ctou pri príležitosti 1100. výročia príchodu Cyrila a Metoda moderovať služby Božie v Katedrále Premenenia Pána a komentovať dokument o tejto úžasnej udalosti. Spomínam si aj na stretnutie s pápežom Karolom Wojtylom. Spoznal som v ňom úprimného služobníka Ježiša Krista, ktorý sa nevyvyšoval, ale veľmi skromne pôsobil ako hosťiteľ vo svojom prostredí.

Najväčšia výzva je pred nami, ako vrátiť cirkvi miesto v spoločnosti, ktoré jej patrí. Práve mnohí jej predstavitelia dostali Kristovu cirkev do marazmu, lebo seba a svoje záujmy postavili nad poslanie, ktoré prijali.

A na záver, čo by ste zaželeli Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku do budúcnosti?

Aby stala na pevných základoch Slova Božieho a držala sa svojho veľkého vyslania, ktoré jej zanechal Pán, keď povedal: „Daná je mi všetka moc na nebi a na zemi. Choďte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy, krstiac ich v meno Otca i Syna i Duchu Svätého a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal“ (Mt 28,18b – 20a).

Aby zostala verná bohatej tradícii, ktorú si za veľmi ťažkých podmienok vubudovala a nadovšetko, aby zostala verná pravde. Aby duchovní nielen hovorili o skutkoch dobra, ale aby ich aj konali. Aby po ovocí ľud poznal, že sú skutoční služobníci Ježiša Krista. Len vtedy nám svet uverí, keď budeme žiť podľa obrazu života, ktorý nám zanechal náš Pán a Spasiteľ Ježiš Kristus. Cirkev sa musí začať starať o tých, ktorí sú mimo cirkvi, ktorí odpadli, ktorí ju pre akúkoľvek príčinu zapreli, ktorí sa v nej sklamali, aj pre našu neúprimnosť a nadradenosť, lebo stále platí: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ Mt, 25, 40b.

Nové vedenie ECAV v oddaných služobníkoch je prísľubom, že sa cirkev vráti k základom viery a oduševnene bude budovať najväčšie kráľovstvo, aké kedy existovalo, Kráľovstvo Nebeské.

**Za rozhovor ďakuje a hojnosť Božej milosti do ďalšej služby Dušana Tótha vyprosuje Eva Bachletová
Foto: archív Dušana Tótha**

**„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
8/Reformačné listy č. 24;12. august 2018**

DIAGNÓZA CHORÔB CIRKVI

– dokončenie z predchádzajúceho čísla RL –

3.) Liečenie

a) Pokánie – obrátenie. Ak chceme, aby sa naše spoločenstvo uzdravilo, musíme predovšetkým uznať, že to potrebuje, uvedomiť si chorobu, rozpoznať jej príznaky. Nech sa cítíme akokoľvek dokonali, ba práve vtedy, potrebujeme pokánie, každý jednotlivo aj ako celok. Treba sa nám kajať za desaťročia neslobody, v ktorých sme neobstáli ako svedkovia Kristovi, za kolaboráciu s protibožskou mocou, za zapieranie Pána, za strach a slabosť, keď bolo treba podstúpiť utrpenie pre Božie meno. Ale aj za už takmer 3 desaťročia slobody sa máme prečo kajať: za nevyužité, alebo pre vlastné ciele zneužitú príležitosť zvestovať evanjelium; za nedostatok misijnej zodpovednosti, múdrosti a lásky, odvahy a dôvery v Božiu moc. Aj za neschopnosť komunikácie, neochotu k spolupráci, za všetky zanedbané povinnosti, za prejavy pýchy, sebeckta a hrubosti a nimi spôsobené a zverejňované sváry, hádky, ohováranie, ponižovanie, odsudzovanie, diskriminovanie ... Pre nás sa rúhajú Božiemu menu. Neraz sme prekážkou viery vlastným deťom a tým, čo hľadajú Božiu tvár. Dlížime im ospravedlnenie. „Bože, buď milostivý nám hriešnym!“

b) Modlitby - duchovná obnova

Počet modliacich sa za cirkev v poslednom čase vzrastá. No, je túžba po duchovnej obnove nesená dostatočným množstvom modlitieb? Nezabúdame sa pre nedostatok času a záujmu modliť za návrat zblúdivých? V koľkých zboroch pracujú modlitebné krúžky? Koľko ľudí je ochotných modliť sa za konkrétny cieľ zboru, za jeho misijnú prácu? A my predsa vieme, že „**mnoho zmôže modlitba spravodlivého**“, a že, kde sa viacerí modlia za tú istú vec, Boh ich rád vypočuje. „Kto klope, otvoria mu, kto prosí, dostane“ - povzbudzuje nás Pán Ježiš. **Vyskúšajme silu modlitby**, volajme naše zbory k modlitbám za Cirkev a jej poslanie vo svete. **Poverme touto dôležitou úlohou aj starých**, chorých ľudí, ktorí trpia pocitom neužitočnosti. Verme, že ich modlitby môžu vyvolať zázrak znovuzrodenia.

c) Rebríček hodnôt v živote kresťana

Naše spoločenstvo nebude zdravé, naozaj kresťanské, do- kiaľ rebríček hodnôt jeho členov bude taký istý ako u neveriacich. Uvažujme, čo je prioritou nášho života, čo má pre nás najvyššiu hodnotu? Samozrejme, teoreticky vieme, že bohatstvo, moc, kariéra, luxus ... na medailové stupienky v živote kresťana nepatria. Ale v praxi? Nie sú to práve ony, čo spôsobujú taký zhon v našom živote? Možno nie. Tak, čo je cennejšie? Zdravie, rodina, vzdelanie, zdar v práci? Samé skutočné hodnoty. Sú to tie najvyššie? To všetko možno stratiť. Čo teda zostáva? „Viera, nádej, láska, to troje. Ale najväčšia z nich je láska“. Pretože „Boh je láska.“ Boh, darca života, náš Pán. **Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať!** – hovorí Luther. To znamená vzťah k Bohu, a to je trvalé šťastie.

d) Dôveryhodné prejavy lásky. Telo cirkvi nebude zdravé a cirkev nebude skutočným domovom, dokiaľ sa nenaučíme prehriať ho teplom lásky. **Láskavá srdečnosť a úprimný, avšak nevtieravý, záujem** o radosti či starosti blížnych, ako aj **schopnosť pomôcť** pri riešení problémov by mali byť v spoločenstve veriacich samozrejmosťou. K pomoci neodmysliteľne patrí štedrosť a ochota obetovať čas a vlastné sily pre iných. „**Čiňte dobre všetkým, najmä však domácim viery!**“ hovorí Písmo. Úsilie o vzájomnú dôveru, prejavy úcty a vďačnosti tvoria kvalitu spoločenstva. Pravda, spravodlivosť i láskavé napomínanie a odpúšťanie prispievajú k jeho stabilite. Skutky apoštolské spomínajú i Hody lásky – agapé, ktoré neznamenajú len Večeru Pánovu, ale aj stolové spoločenstvo veriacich ako prejav spolupatričnosti. Dokonca: „Pozdravujte sa svätým bozkom!“ – radí Biblia. Lásku musí byť vidieť a cítiť, ak jej majú ľudia uveriť. „**Vy ste svetlo sveta**“ – hovorí Pán. To znamená, že kresťan má svietiť a hriať. Len vtedy je jeho život svedectvom Božej lásky.

„**Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete milovať navzájom**“. Ak je skutočná úprimná láska prítomná v členoch spoločenstva, potom iste vyžaruje aj navonok v službe lásky biednym. Taký zbor je mestom na vrchu, majákom, svetlom, ktoré pozýva.

4.) Prejavy zdravého Tela Cirkvi

a) Zodpovednosť niest evanjelium – misia = evanjelizácia + diakonia

„**Choďte teda a čiňte mi učeníkmi všetky národy...**“ a „**budete mi svedkami až do posledných končín sveta**“. To je jasné zadanie úlohy priamo od zakladateľa a Pána Cirkvi, Božieho Syna. Ako je možné, že niekto v cirkvi pochybuje o povinnosti misie, že iba niekoľkí kresťania cítia zodpovednosť za spasenie blížnych? – My máme svetlo Božieho slova, poznáme pravdu o ľudskej hriešnosti, o Božej milosti, o zmierení a spasení, o víťazstve nad smrťou, o večnom živote. Môžeme poskytnúť duchovnú orientáciu hľadajúcim. Môžeme ponúknuť autoritu, ktorá neponižuje, lebo nejde o autoritu človeka, ale všemohúceho, vševediaceho Boha. Môžeme sprostredkovať Jeho lásku. Ak milujeme, mali by sme túžiť po stretnutí s milovanými v Božom kráľovstve. Prečo máme tak málo odvahy svedčiť svojim blížnym? Boží Syn nás predsa uisťuje: „Ajhľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta“. Misia je najzákladnejšia úloha cirkvi. Ak ju cirkev nekoná, stráca opodstatnenie svojej existencie a nevyhnutne upadá. Moja úcta patrí všetkým cirkevným zborom, farnostiam i jednotlivcom, ktorí hľadajú „stratené ovečky“, tvoria kreatívne programy na ich oslovenie a získanie. Najúčinnjšou misiou je charita, diakonia, služba lásky, milosrdenstva, súcitu. **Misia Božej lásky doma i v zahraničí znamená rast cirkvi**, je prejavom zdravého Tela Cirkvi, jeho životaschopnosti a zodpovednosti za svet, ktorý náš nebeský Otec tak miloval ...

V konzumnej spoločnosti, pod tlakom sekularizácie a globalizácie, má spolupráca kresťanov a ich dobré vzťahy nedocenený význam. Pretože naša občianska spoločnosť

„**Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!**“

sa čoraz viac stáva misijným poľom. **Korektné vzťahy medzi kresťanmi i medzi cirkvami** sú životne dôležité. Boje medzi kresťanmi boli a sú stále pohoršením pre svet a prekážkou misie medzi neveriacimi. Preto vanutím Ducha Svätého vzniklo v 20. storočí **ekumenické hnutie**. Spory vyvolané rôznym chápaním biblických právd, delenie sa a odlišný vývoj v priebehu dejín nás natoľko odcudzili, že sa nám na tejto zemi sotva podarí znovu sa zjednotiť. Ale to neznamená, že by sme sa o to nemali snažiť. Dôkladne poznať svoje učenie a jeho hodnoty a s láskou, v úcte k názorom iných, ich prinášať do spoločného pokladu kresťanstva, a tak **budovať jednotu v rôznosti pod vedením Ducha Svätého** – to je cieľ ekumenizmu.

b) Nové formy práce

Ak nám naozaj pôjde o rast Tela Cirkvi, o získanie nových bratov a sestier, ľudí zo sveta, nevyhnutne prídeme na to, že zaužívané formy práce cirkvi nestačia. Sú vzácne, sú dedičstvom otcov, ale potrebujeme aj nové, efektívnejšie pre dnešok. Nedelňé Služby Božie so svojou zmysluplnou liturgiou a piesňami, ak je program SB skutočne zodpovedne tvorený, zostanú vrcholom duchovného života zboru, na ktorom sa majú stretnúť všetky generácie a sociálne skupiny. Ale okrem nich potrebujeme jednoduché „**malé bohoslužobné a misijné formy**“, s ktorými sa dá ísť na sídliská, štadióny, do kultúrnych domov, do klubov, do čajovní a možno i do krčiem a samozrejme do domácností. Treba sa nám naučiť rozumieť reči a mysleniu mladej generácie a podávať im evanjelium zrozumiteľným aktuálnym spôsobom. Musíme sa naučiť viesť dialóg s neveriacimi aj inoveiacimi bez toho, aby sme ich urážali, alebo sa nimi nechali zatlačiť do kúta. **Úcta a tolerancia k iným, ale zároveň istota vo vlastnej identite a predovšetkým dôkladná znalosť Biblie** – to sú zbrane, ktorými smieme bojovať.

Dôsledné dodržiavanie Božích prikázaní, prirodzené podriadenie sa pravidlám spoločenstva by mala byť samozrejmosť. **Základom je pravdaže Boží zákon, ale jeho uplatňovanie sa musí v každej dobe nanovo premyslieť a aktualizovať.** Aby prílišnou liberalizáciou nedochádzalo postupne k zrušeniu jednotlivých prikázaní. Ide o zreteľný názor cirkvi na etické problémy doby. Hľadači správnej orientácie v živote potrebujú odpovede na svoje otázky.

c) Prijatie - odpustenie, zmierenie

Keď sa márnotrpný syn vrátil domov, Otec ho vítal s otvorenou náručou, ale brat sa mračil a nechcel sa s ním stretnúť. Nevyzerá to tak niekedy aj v našich zboroch, keď sa vracajú späť tí, čo boli stratení? Radujme sa spolu s Otcom z ich návratu. Nevidíme síce do ich duší, nevieme, či ide o obrátenie srdca alebo kabáta, **Pán to vie, nech On súdi.**

Najdôležitejšie sú dobré medziľudské vzťahy. Ony nielen že dávajú človeku pocit šťastia, ale na vzájomnej úcte a dôvere stojí všetko: duchovný domov pre jednotlivcov, čiže spoločenstvo Božích detí, schopnosť efektívnej spolupráce v cirkevných zboroch aj na ostatných úrovniach, aj medzi cirkvami, aj možnosť získať financie na programy a projekty zborov i celej cirkvi, až po **akčný rádius cirkvi** – vplyv na

spoločnosť, v ktorej žijeme. Je tým silnejší, čím kvalitnejšie sú vzťahy v našom spoločenstve. Preto **náprava vzťahov, obnovenie dôvery, úcty a lásky, a následne rehabilitácia dobrého mena cirkvi sú prioritou.** Napokon je to biblické – sám Pán Boh v Starej i Novej zmluve kladie väčší dôraz na lásku, milosrdenstvo, spravodlivosť, než na kult: „Lebo lásku chcem, a nie obeť“ (Oz 6,6). Našou úlohou je poskytnutie domova plného lásky, súcitu, porozumenia, pokoja a radosti. Radosť by rozhodne nemala chýbať v našom spoločenstve. Aby ľudia mimo cirkvi nemali dojem, že „kresťanstvo je všetko, čo sa nesmie“. Nech radšej platí, že sme živý Boží dom, pokrvní súrodenci, očistení, zmierení a spojení Pánovou krvou pri Jeho stole, ba ešte viac – jednotné Telo Kristovo.

Položme si otázku: Ako môžeme pomôcť liečiť choroby cirkvi? Akú úlohu má Boh pre mňa osobne?
Mgr. Daniela Horínková, evanj. farárka v. v.

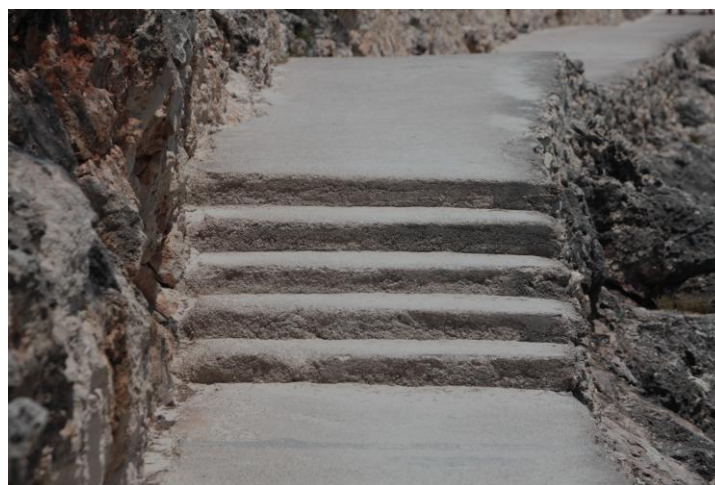

Foto: Ľubo Bechný

**„PRED SVITOM VSTÁVAM;
VOLÁM O POMOC;
A DÚFAM V TVOJE SLOVO“**

ŽALM 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás, pridajte sa ku nám a zotrávajte v modlitebnej reži za našu cirkev. V modlitebnej reži pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

PRÁVO KANDIDAČNEJ PORADY

Priaznivci dosluhujúceho Predsedníctva cirkvi v posledných mesiacoch dookola opakujú jeden argument. *Vyradenie 3 kandidátov z kandidátky, ktorí spĺňali kritéria je nedemokratické, je to podraz a pod.* Dookola v rôznych podobách podsúvajú túto myšlienku. Oponuje sa tým, že na takéto vyradenie mala kandidačná porada právo, že sa tak urobilo aj v minulosti. Ale možno by bolo treba bežnému človeku vysvetliť, prečo je správne a logické, že kandidačná porada má takú kompetenciu. Pokúsím sa o jeden argument:

Cirkevné zákony dávali kandidačnej porade výlučné právo na zostavenie kandidátky. **Návrhy na kandidátov mohol dávať každý člen kandidačnej porady, ale výsledná kandidátka je výsledkom rozhodnutia kandidačnej porady ako celku.** V praxi to znamená, že kandidát musí získať dôveru nielen niekoľkých členov kandidačnej porady, ale musí mať de facto dôveru väčšiny kandidačnej porady. Cirkevné zákony dávali právo kandidačnej porade nedať na kandidátku každého navrhnutého, ktorý spĺňal zákonné podmienku, ale ten, kto sa stal kandidátom musel splniť nielen zákonné kritéria, ale musel získať aj dôveru väčšiny kandidačnej porady. Až do rozhodnutia súdu z júna tohto roka kandidátovi nestačilo, že spĺňal zákonné kritéria, ale musel mať aj dôveru väčšiny kandidačnej porady. Ak väčšina kandidačnej porady kandidátovi nedôverovala, tak sa na kandidátku nedostal. Nedôvera sa preukázala tak, že väčšina kandidačnej porady zahlasovala za námietku voči kandidátovi. Generálny súd pri voľbách dozorcovi Západného dištriktu v r. 2016 vyslovil zásadu, že dôvodná námietka je každá taká námietka, za ktorú zahlasuje väčšina kandidačnej porady. **To platilo až do 14. júna 2018,** keď generálny súd rozhodol (3/2018), že kandidátom sa stane každý navrhnutý kandidát, ktorý spĺňa zákonné kritéria.

Aké opodstatnenie mal princíp, ktorý platil dovtedy? Prečo dovtedy mala kandidačná porada suverénne právo si vybrať spomedzi navrhnutých kandidátov, ktorí spĺňali zákonné podmienky? Teda, nie všetci navrhnutí sa automaticky museli dostať na kandidátku.

Malo to svoju logiku. **Generálny biskup (GB) a generálny dozorca (GD) by mali mať nielen dôveru väčšiny voličov, ale aj dôveru väčšiny kandidačnej porady.** Kandidačnú poradu totiž tvoria najbližší spolupracovníci GB a GD. Ved' predsa GB a GD by mal mať dôveru seniorov a sen. dozorcov. Pre smerovanie cirkvi nie je dobré, ak by väčšina seniorátnych predsedníctiev nedôverovala Predsedníctvu cirkvi. Seniorátne predsedníctva predstavujú 28 z 32 členov kandidačnej porady, teda 87,5%. Zvyšných 4 členov, teda 12,5% tvoria dištriktuálne predsedníctva. Každý člen kandidačnej porady musel prejsť voľbami, musel od voličov – členov ECAV získať mandát. A súčasťou toho mandátu je aj to, že kandidačná porada mala do 14. 6. 2018 výlučne právo vytvoriť podľa vlastného uváženia kandidátku na GB a GD. Analogicky to platí aj pre voľby predsedníctiev dištriktov,

alebo seniorátov. Dozorca Východného dištriktu by mal mať nielen dôveru voličov, ale aj dôveru seniorátnych predsedníctiev Východného dištriktu. Do 14.6. t. r. to platilo tak, že zvolené predsedníctvo cirkvi, či predsedníctvo dištriktu malo nielen dôveru voličov, ale aj dôveru príslušných kandidačných porád. A malo by to platiť aj tieto voľby. Kandidačné porady sa konali pred 14. 6. 2018, teda v čase, keď dôvodná námietka bola (aj podľa rozhodnutia generálneho súdu z r. 2016) každá námietka, za ktorú zahlasovala väčšina kandidačnej porady. Rozhodnutie Generálneho súdu zo dňa 14. 6. 2018 by malo platiť až pre každú kandidačnú poradu, ktorá sa bude konať po 14. 6. 2018. Napr. v jeseni tohto roku sa bude konať kandidačná porada na seniora KOS, alebo v roku 2020 sa bude konať kandidačná porada na biskupa VD.

Aj doterajšie výsledky len potvrdzujú, že voliči ECAV dôverujú kandidačným poradám. Viac ako 3/5 (61,57%) voličov schválilo rozhodnutie kandidačnej porady *zo dňa 24. 5. 2018,* že jediným kandidátom bude Ján Brozman. Voľby ukazujú nielen na dôveru voličov ku Jánovi Brozmannovi, ale aj ku kandidačnej porade, ktorá iba jeho dala na kandidátku. Voliči jasne potvrdili aj rozhodnutie kandidačnej porady aj pri voľbe GB. Kandidáti na GB, ktorí získali dôveru kandidačnej porady, získali spoločne 95,26%. Celkovo bolo odovzdaných len 886 hlasov z počtu 18 704, teda len 4,74%, ktoré nepodporili žiadneho zo 4 kandidátov na GB, ktorým dôveruje kandidačná porada. No a pri voľbe dozorcovi VD podporilo rozhodnutie kandidačnej porady, dať na kandidátku len jedného kandidáta 82,06% voličov.

Voliči ECAV vytvorili voľbami v seniorátoch a v dištriktoch kandidačné porady a výsledky volieb jasne ukazujú, že voliči svojim kandidačným poradám aj dôverujú a podporili práve tých kandidátov, ktorým kandidačné porady dôverujú. Voliči mali možnosť prázdny lístok alebo preškrtnutím kandidátov vyjadriť svoj nesúhlas s rozhodnutím kandidačných porád. Na túto možnosť boli veľmi intenzívnou kampaňou upozornení a dokonca aj priamo vyzývaní dosluhujúcim Predsedníctvom cirkvi. Voliči mali možnosť sa rozhodnúť. Buď vyjadriť dôveru kandidačným poradám, alebo akceptovať výzvu dosluhujúceho vedenia cirkvi. Väčšina voličov sa však priklonila na stranu kandidačných porád a volili tých kandidátov, ktorí získali dôveru kandidačných porád. Aj to potvrdzuje, že právo kandidačných porád, ktoré mali do 14. 6. 2018, teda právo vyberať si medzi navrhovanými kandidátmi len tých, ktorí majú dôveru kandidačnej porady, malo svoje opodstatnenie. Cirkevné zákony od roku 1994 boli nastavené tak, aby výsledkom volieb bol súlad medzi Predsedníctvom cirkvi a seniorátnymi predsedníctvami. A tiež súlad medzi Predsedníctvom dištriktu a seniorátnymi predsedníctvami v danom dištrikte. A rovnako aj súlad medzi Predsedníctvom seniorátu a Predsedníctvami zborov v danom senioráte.

Redakcia RL

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

11/Reformačné listy č. 24;12. august 2018

PODPORTE, PROSÍME, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z. je dobrovoľné združenie neordinovaných pracovníkov a členov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013 pod pôvodným názvom Evanjelická jednota. **Poslaním** združenia je podporovať komplexný rozvoj ECAV, uplatnenie jej členov a laických pracovníkov na všetkých úrovniach jej správy s dôrazom na rozvoj misijnej a sociálnej práce, ekonomickej spolupráce a duchovný rast členov ECAV vo všetkých regiónoch Slovenska. Združenie má široko definované **ciele, ku ktorým patria**: rozvoj bratsko-sesterských vzťahov a modlitebných spoločenstiev, vzdelávanie laických pracovníkov a prehlbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako i podpora vzájomnej spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV. **Členstvo** v združení je individuálne ako aj kolektívne. Medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia koordinuje činnosť združenia **Výkonný výbor**, ktorého členmi sú predseda a dvaja podpredsedovia združenia, koordinátor členskej základne a tlačový tajomník.

Podporte, prosíme, finančne alebo modlitebne naše projekty:

- 1. Projekt – Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov**, ktoré sú dostupné emailom a na internete. Chceme byť moderným evanjelickým médiom, ktoré bude reflektovať činnosť ECAV na Slovensku s misijným zámerom. Do poznámky, prosím, uveďte: **Reformačné listy** alebo uveďte *variabilný symbol* číslo: 4024.
- 2. Projekt – Podpora misijných a evanjelizačných aktivít a podujatí** – v rámci tohto projektu sa sústredíme na podporu osvedčených evanjelizačných projektov ako je napríklad PRO CHRIST, ale aj nových zámerov a aktivít v oblasti misie a evanjelizácie vrátane podpory vzdelávania pracovníkov a výmeny skúsenosti. Do poznámky, prosím, uveďte: **Misia**
- 3. Projekt – Zostavenie legislatívneho návrhu** (vytvorenie paragrafového znenia) **novelizácie ústavy** za účelom decentralizácie ECAV na Slovensku a vzniku troch dištriktov, vrátane dôvodovej správy. Do poznámky, prosím, uveďte: **Decentralizácia**
- 4. Projekt – Správa o stave ECAV na Slovensku (Biela kniha)** – jej súčasťou bude aj prieskum názorov cirkevných zborov a členov cirkvi k aktuálnym otázkam stavu a rozvoja cirkvi. Chceme sa inšpirovať našimi predkami, ktorí zostavili v roku 1930 podrobný Almanach evanjelickej cirkvi tak, aby sme získali ucelený obraz o činnosti našej cirkvi v období po roku 1989. Do poznámky, prosím, uveďte: **Biela kniha**
- 5. Projekt – Vytvorenie Ústavu pamäti ECAV na Slovensku** – najmä za účelom dokumentácie prejavov prenasledovania cirkvi a šírenia informácií o týchto prejavoch. Aj naša ECAV na Slovensku bola v období totalitárnej vystavená prenasledovaniu, jej činnosť bola ochromená, a preto sa chceme toto obdobie pokúsiť zmapovať s pomocou odborníkov – historikov, vedeckých a akademických pracovníkov. Do poznámky, prosím, uveďte: **Ústav pamäti**
- 6. Projekt – Podpora obnovy, ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva** vrátane vytvorenia nového centrálného archívu a múzea evanjelických kultúrnych hodnôt. Táto oblasť je predmetom dlhodobej diskusie v ECAV na Slovensku, mnohé kroky sa už podnikli, boli by sme však radi, keby sa nám podarilo v spolupráci s odborníkmi, spolupracovníkmi cirkvi, podporou štátu a našej cirkvi položiť reálne základy nového centrálného archívu ECAV, ako aj pomôcť pri budovaní múzea, ktoré by dokumentovalo rozmanitosť duchovného a kultúrneho dedičstva ECAV na Slovensku. Do poznámky, prosím, uveďte: **Kultúrne dedičstvo**

Ak máte záujem podporiť naše aktivity ako podporovateľ, sympatizant alebo člen HELP, o. z. napíšte nám na adresu

help@evanjelickajednota.sk a obratom Vám zašleme prihlášku.

Číslo bankového účtu združenie je: **IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346.**

Ochotného darcu miluje Boh. **ĎAKUJEME**

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová	0905 813 782
Monika Cipciarová	0948 254 765
Martin Kováč	0905 269 078
Ľubo Bechný	0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese

listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk